

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

04.07.2023

КАРАР

№ 978-п

«2023 - 2030 елларга Татарстан
Республикасы Саба муниципаль районнда
яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль
программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районнда яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру
максатларында Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2023 - 2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районнда яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) расларга. Par43
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының Хокукый мәгълүматлар турындагы <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында һәм Саба муниципаль районының <http://saby.tatarstan.ru> рәсми сайтында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге начальнигы И.Р. Гариповка йөкләргә.

Житәкче

М.Р. Ишниязов

**«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында
яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы**

Программа паспорты

Программаның исеме	«2023 - 2030 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләрчеләр	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрчеләр һәм спорт бүлегә
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none">1. Балалар һәм яшьләрнең ялын оештыру өчен кирәкле шартлар тудыру, сәламәтләндрерү эффектн арттыру.2. Татарстан Республикасы авыл яшьләрненең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.3. Яшьләрненең социаль үсеше белән идарә итү, республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәэмин итү.4. Дәүләт яшьләр сәясәтен камилләштерү.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2023 - 2030 еллар.
Ярдәмче программалар исемлегә	<ol style="list-style-type: none">1. «2023-2030 елларга балаларның һәм яшьләрненең ялын, аларны савыктыруны һәм эш белән тәэмин итүне оештыру» (1 нче кушымта);2. «2023-2030 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләрчеләр» (3 нче кушымта);<u>Par1765</u>3. «2023-2030 елларга Саба районы яшьләрчеләр» (2 нче кушымта).<u>Par3962</u>
Программаны финанслау күләмнәрненең еллар һәм чыганаclar буенча бүленеше	Программаны финанслау 2023-2030 елларда 93 544,388 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2023 ел - 35 686,246 мең сум; 2024 ел - 28 906,821 мең сум; 2025 ел - 28 951,321 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум;

	<p>2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>Программаны финанслауның гомуми күләме 2023-2030 елларда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 30 012,100 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 10 221,100 мең сум; 2024 ел - 9 895,500 мең сум; 2025 ел - 9 895,500 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>Программаны финанслауның гомуми күләме 2023-2030 елларда Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 63 532,288 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 25 465,146 мең сум; 2024 ел - 19 011,321 мең сум; 2025 ел - 19 055,821 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2030 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>7-18 яшьлек гражданныр санының 36%ка кадәр оешкан ял формалары белән; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру; сәләтле яшьләргә ярдәм күрсәтү өлкәсендә районыбызда гамәлгә ашырыла торган проектлар һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләр саны 1 %ка кадәр, яшьләрнең гомуми саны</p>

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Әлеге Программа «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәндәге 489-ФЗ номерлы Федераль законны, «Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органныр житәкчеләре) эшчәнлегә һәм Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимияте органныр эшчәнлегә нәтижәлелеген бәяләү турында» Россия Федерациясе Президентының «2024 елга кадәр чорга Россия Федерациясе үсешенә милли максатлары һәм стратегик бурычлары турында» 2018 елның 07 маендагы 204 номерлы Указын, «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрәндәге 1983-ХII номерлы Татарстан Республикасы Законнын исәпкә алып эшләнде

Балалар сәламәтлеге социаль-икътисадый, демографик һәм медик-биологик факторларның катлаулы бәйләнешләренә интеграль күрсәткеч буларак формалаша, аларның иң мөһимнәре булып экологик хәлнең начараюы, тиешле дәрәжәдә һәм баланссыз туклану, мәктәптә, гаиләдә балаларны укуы һәм тәрбияләү шартлары һәм технологиясе, гаиләләренә икътисади иминлеген киметү һәм жәмгыятьтә социаль киеренкелек белән бәйлә стресс йогынтысы, зарарлы гадәтләр таралу тора.

Авыл яшьләренә, социаль төркем буларак, үз социаль торышы юк. Ул халыкның барлык проблемалары белән хәзерге яшь буынның үсеш дәрәжәсен чагылдыра торган яшь төркем барлыкка китерә.

«2023-2030 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасында чагылыш тапкан яшьләр сәясәтен алга таба үстерү өчен яшьләр арасында булган проблемаларны алга таба хәл итү һәм яшьләр сәясәтен гәмәлгә ашыруның нәтижәлеләген күтәрү таләп ителә. Бу яшьләр лидерларын ачыклау, тәрбияләү һәм үз-үзләрен тормышка ашыру системасын камилләштерү зарурлыгы; яшьләренә хезмәт активлыгын арттыру һәм республиканың масштаблы ижади проектларында катнашу зарурлыгы; яшьләр төркемнәренә төрле категорияләрен үстерү өчен бертигез башлангыч мөмкинлекләр булмас; социаль тискәре күренешләренә профилактикалау һәм яшьләренә сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча эшнәң житәрлек дәрәжәдә нәтижәлеләге булмас.

Программаны гәмәлгә ашыру Саба муниципаль районының һәм граждан жәмгыятенә социаль-икътисадый үсеш стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеш, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый мөстәкыйльләге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнләге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләренә рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

Программаның чаралары федераль күрсәткечләргә ирешү максатларында гәмәлгә ашырыла:

Балаларның һәм яшьләренә сәләтләрен һәм талантларын ачыклау, аларга ярдәм итү һәм үстерү системасының нәтижәлеләге;

- Ирекле (волонтерлык) эшчәнләге белән шөгыйльләнгүче гражданнар өлеше.
- Гармониялә үсеш алган һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләү өчен шартлар.
- Мәдәни чараларга йөрүче яшьләр саны.

2. Программаны гәмәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, вакытлары һәм этаплары

Программаның максаты - Татарстан Республикасының Саба муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен гәмәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1. Балалар һәм яшьләренә ялын оештыру өчен кирәкле шартлар тудыру, сәламәтләндерү эффектын арттыру.

2. Татарстан Республикасы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

3. Яшьләренә социаль үсеш белән идарә итү, республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалынан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү.

4. Дәүләт яшьләр сәясәтен камилләштерү.

Программа чараларын гәмәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк:

7-18 яшьлек гражданнар санының 36%ка кадәр оешкан ял формалары белән; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр саны;

сәләтле яшьлەرгә ярдәм күрсәтү өлкәсендә районыбызда гамәлгә ашырыла торган проектлар һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләр саны 1 %ка кадәр, яшьләрнең гомуми саны

3. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны финанслау 2023-2030 елларда 93 544,388 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2023 ел - 35 686,246 мең сум;
2024 ел - 28 906,821 мең сум;
2025 ел - 28 951,321 мең сум;
2026 ел - 0,000 мең сум;
2027 ел - 0,000 мең сум;
2028 ел - 0,000 мең сум;
2029 ел - 0,000 мең сум;
2030 ел - 0,000 мең сум.

Программаны финанслауның гомуми күләме 2023-2030 елларда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 30 012,100 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2023 ел - 10 221,100 мең сум;
2024 ел - 9 895,500 мең сум;
2025 ел - 9 895,500 мең сум;
2026 ел - 0,000 мең сум;
2027 ел - 0,000 мең сум;
2028 ел - 0,000 мең сум;
2029 ел - 0,000 мең сум;
2030 ел - 0,000 мең сум.

Программаны финанслауның гомуми күләме 2023-2030 елларда Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 63 532,288 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2023 ел - 25 465,146 мең сум;
2024 ел - 19 011,321 мең сум;
2025 ел - 19 055,821 мең сум;
2026 ел - 0,000 мең сум;
2027 ел - 0,000 мең сум;
2028 ел - 0,000 мең сум;
2029 ел - 0,000 мең сум;
2030 ел - 0,000 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Программаны гамәлгә ашырудан көтелгән нәтижәләр

Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәсе:

- яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшырту, яшь кешеләрнең керем дәрәжәсен күтәрү;
- үз торақ шартларын яхшырткан гаиләләр санын арттыру, районда демографик хәлне яхшырту;
- яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;
- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;
- яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйлелек, эчкечелек, тәмәке тарту дәрәжәсенең кимүе;

- яшьләрнең районның социаль-иқтисади, ижтимагый-сәяси һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;
- патриотик, сәяси һәм гражданлык активлығы дәрәжәсен күтәрү, яшьләрнең житлегүен арттыру;
- социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;
- яшьләрнең хезмәт, эшқуарлык, ижади активлығын арттыру;
- яшьләрнең үз-үзен оештыру һәм үзидарә дәрәжәсен күтәрү.

«2023-2030 елларга Саба муниципаль
районында яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль программасына 1 номерлы
кушымга

**«2023-2030 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын оештыру, аларны
сәламәтләндрерү һәм эш белән тәмин итү» 1 нче ярдәмче программасы**

1 Ярдемче программа паспорты

1 Ярдемче программа исеме	2023-2030 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын оештыру, аларны савыктыру һәм эш белән тәмин итү (алга таба - 1 Ярдемче программа)
1 Ярдемче программаның муниципаль заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Башкарма комитеты
1 нче ярдемче программаны төп эшләр чыгаручы	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр һәм спорт бүлеге, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУ
1 нче ярдемче программаның максатлары һәм бурычлары	1 нче ярдемче программаның максаты: балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндрерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру. 1 нче ярдемче программаның бурычлары: - балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндрерүен һәм мәшгульлеген тәмин итү өчен шартлар тудыру; - тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү; - балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндрерүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмын һәм спортын үстерү; - балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту; - балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау; - балигъ булмаганнарның күзәтчәсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.
1 нче ярдемче программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары	2023-2030 еллар
Ярдәмче программа чаралары исемлеге	1. Ижади сәләтле яисә социаль актив балалар һәм волонтерлар, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре активы эгъзалары,

	<p>балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләр өчен стационар һәм палатка лагерьларында профильле сменаларны оештыру.</p> <p>2. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының көндөзге лагерьларында эш сменаларын оештыру.</p> <p>3. Муниципаль һәм дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренә һәм коммерциячел һәм коммерциягә карамаган оешмалар хезмәткәрләре балаларының балалары өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру (дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән тыш).</p>
<p>1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы</p>	<p>2023-2030 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 30 338,340 мең сум каралган, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 10 347,430 мең сум; 2024 ел - 9 995,455 мең сум; 2025 ел - 9 995,455 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>2023-2030 елларда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре 29 686,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 9 895,500 мең сум; 2024 ел - 9 895,500 мең сум; 2025 ел - 9 895,500 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>2023-2030 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 651,840 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 451,930 мең сум; 2024 ел - 99,955 мең сум; 2025 ел - 99,955 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы</p>	<p>7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникуллар вакытында төрле ял итү һәм сәламәтләндерү формалары белән тәэмин итү 36 процент дәрәжәсендә.</p> <p>Стационар һәм палата лагерьларында каникуллар вакытында</p>

нәтижеләре	ялның һәм сәламәтләнדרүнең төрле формалары белән колачланган профильле сменаларның өлешен арттыру
------------	---

1. Проблеманы хәл итүгә юнәлдерелгән 1 Ярдәмче программаның үзенчәлеге

“Кояшкай” лагере Саба муниципаль районы укучыларының ял, күнел ачу һәм сәламәтләнדרү базасы булып тора. Лагерь “Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Икшермә кадет интернат-мәктәбе” МБГББУ базасында урнашкан, анда ял итү, спорт белән шөгыльләнү, иҗат итү һәм балаларның күнел ачуы өчен зур территория һәм үсеш алган инфраструктура бар. Балалар һәм яшүсмерләр карамагында футбол һәм волейбол майданчыклары, өстәл теннисы, бадминтон, Интернет челтәренә тоташтырылган компьютерлар белән класслар. Шулай ук балалар график буенча педагоглар озатуында Байлар Сабасы шәһәр үзәгендә урнашкан Саба йөзү бассейнында һәм Лесхоз бистәсендәге “Нарат” боз сараенда үткәрелгән дәресләрдә булалар. Балаларны йөздәрү һәм йөзү буенча укыту бассейнда балалар лагерьларында физик тәрбия бирү буенча оештыру – методик күрсәтмәләр нигезендә үткәрелә. Бассейнда булганда балаларның тормышы һәм сакланышы өчен җаваплылык физик культура инструкторына, отряд әйдәманнарына һәм шәфкать туташына йөкләнә.

Лагерьда уен, дискотека, линейка кебек эшләр үткәрелә торган урыннар бар. Лагерь территориясе матур итеп төзекләндерелгән һәм яшелләндрелгән, төрле клумбалар белән бизәлгән, кул астындагы материаллардан ясалган эшләнмәләр һәм фигуралар белән бизәлгән.

Шулай ук киём киптерү өчен махсус бүлмә, кер юу, кер үтүкләү, 4 бәдрәф, 2 душ бүлмәсе бар. Йокы корпусларына соңгы капитал ремонт заманча югары сыйфатлы куркынычсыз төзелеш материаллары кулланып үткәрелде.

Балалар төзекләндерелгән йокы корпусында яшиләр. Бүлмәләрдә 3-6 кеше урнаша. Балалар анда көндезге һәм төнге йокы вакытында гына булалар. Калган бөтен вакыт йокы бүлмәсеннән тыш активлыкка исәпләнгән. Корпуслар тәүлек буе видеокүзәтү системасы белән жиһазландырылган.

Жәйге лагерь эшчәнлеген оештыру өчен алдан ук төп һәм ярдәмче биналарны эзерләү буенча зур эш алып барыла, су белән тәмин итү һәм канализация чыганакларының торышы һәм эшкә эзерлеге, медицина жиһазлары һәм аптечкалар булу тикшерелә.

Лагерьның куркынычсыз эшләве өчен автоматик янғын сигнализациясе һәм хәбәр итү системасы, тревога сигнализациясе кнопкасы, янғын чыккан очракта кешеләрне эвакуацияләү схемасы, беренчел янғын сүндерү чаралары һәм янғын краннары бар.

Лагерьда компетентлы, квалификацияле һәм тәҗрибәле әйдәманнар эшли. Күп кенә әйдәманнар, ким дигәндә, 2 смена лагерьларда уңышлы эшләп килгән һәм шул ук вакытта даими рәвештә үзләренә һөнәри дәрәжәләрен күтәрәләр. Һәр сменада 10-11 әйдәман, музыка җитәкчесе, аккомпаниатор, педагог-оештыручы, өлкән әйдәман, физик культура буенча тәрбияче эшли.

Лагерь эшенең норматив-хокукый базасы эшләнде, ул федераль, төбәк, муниципаль дәрәжәдәге лагерь эшчәнлеген нигезли торган документларны үз эченә ала.

Һәр смена башланыр алдыннан матди-техник һәм укыту-методик тәмин ителеш карала:

- спорт инвентарлары (волейбол, резина, баскетбол, футбол туплары, өстәл теннисы, сикергеч, шахмат, шашка);
- канцтоварлар (альбомнар, буяулар, фломастерлар, төсле кәгазь һ.б.);
- аппаратура (телевизор, микрофон, музыка үзәге, видеокамера, проекцион экран һәм башкалар).

Балаларны кече төркемнәргә кызыксыну буенча берләштерүче түгәрәк эшчәнлек лагерьда тәрбия эшенең мөһим юнәлеше булып тора. Лагерьның түгәрәк эшчәнлеген оештыру вариатив характерга ия, ягъни һәр смена чорында даими түгәрәкләр һәм иҗади остаханәләр эшли, аларның эшләве өчен педагогик кадрлар белән тәмин ителеш бар. Балаларның үз

мәңфәгатьләрен иң максатчан куллануда гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла. Укучылар КВН уеннары, мээкләр язу һәм юмористик миниатюралар кую күнекмәләре алу, кул астындагы материаллардан бүләк ясау, рәсем сәнгатендә сәләтне белү мөмкинлегенә ия. Түгәрәкләрдә һәм ижади остаханәләрдә ял итүчеләр санының 100 % ы катнаша.

2. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, вакытлары һәм этаплары

1 нче ярдәмче программаның максаты:

балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәэмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.

1 нче ярдәмче программаның бурычлары:

- балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген тәэмин итү өчен шартлар тудыру;
- тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү;
- балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмы һәм спортын үстерү;
- балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту;
- балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау;
- балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.

3..Хезмәт күрсәтүләр күләмнәренә расланган нормативлары нигезендә әлеге 1 Ярдәмче программа кысаларында уздырыла торган чаралар

Чаралар исеме	Уздыру вакыты	Оешма өчен җаваплы (башкаручы)
1. «Кояшкай» МБУ	1 смена июнь 2 смена июль 3 смена август	Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р. Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р.

4. 1 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

2023-2030 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 30 338,340 мең сум каралган, шул исәптән:

2023 ел - 10 347,430 мең сум;

2024 ел - 9 995,455 мең сум;

2025 ел - 9 995,455 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум;

2027 ел - 0,000 мең сум;

2028 ел - 0,000 мең сум;

2029 ел - 0,000 мең сум;

2030 ел - 0,000 мең сум.

2023-2030 елларда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре 29 686,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2023 ел - 9 895,500 мең сум;

2024 ел - 9 895,500 мең сум;

2025 ел - 9 895,500 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум;

2027 ел - 0,000 мең сум;

2028 ел - 0,000 мең сум;

2029 ел - 0,000 мең сум;

2030 ел - 0,000 мең сум.

2023-2030 елларда 1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 651,840 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2023 ел - 451,930 мең сум;

2024 ел - 99,955 мең сум;

2025 ел - 99,955 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум;

2027 ел - 0,000 мең сум;

2028 ел - 0,000 мең сум;

2029 ел - 0,000 мең сум;

2030 ел - 0,000 мең сум.

1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

5. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижәләре

7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникуллар вакытында төрле ял итү һәм сәламәтләндрү формалары белән тәэмин итү 36 процент дәрәжәсендә.

Стационар һәм палата лагерьларында каникуллар вакытында ялның һәм сәламәтләндрүнең төрле формалары белән колачланган профильле сменаларның өлешен арттыру

«2023 - 2030 елларга Саба муниципаль
районында яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль программасына 2 номерлы
кушымта

**"2023-2030 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре"
2 Ярдәмче программасы**

2 Ярдәмче программа паспорты

2 Ярдәмче программаның исеме	«2023-2030 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре» 2 Ярдәмче программа (алга таба - 2 Ярдәмче программа)
2 нче ярдәмче программаны төп эшләр чыгаручы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге
2 Ярдәмче программаның максаты	Саба муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру
2 Ярдәмче программаның бурычлары	1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм
2 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2023-2030 еллар.
Чаралары 2 нче ярдәмче программаның	1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгы. 3. Авыл яшьләренең икътисадый активлыгы. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсеше
2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Билгеләнгән тәртиптә билгеләнә торган һәм бүлөп бирелә торган күләмнәрдә Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары ; Саба районы жирле бюджетының жәлеп итүе күздә тотыла торган акчалары; бюджеттан тыш чыганаclar.
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре	Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе ижтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә жәлеп итү. Авыл яшьләренә мәгълүмати-аңлату ярдәмен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдәм күрсәтү. Яшьләренә инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү. Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укутуда системалы ярдәм күрсәтү. Авылдагы социаль-икътисадый үзгәртеп коруларда яшьләренә ролен күтәрү. Авыл яшьләренең интеллектуаль, әхлакый һәм ижади потенциалын арттыру.

	<p>Авыл яшьләренең милли үзәңи, гражданлығы һәм патриотлығы үсеше.</p> <p>Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (жинаятьчелек, алкогольизм һәм наркоманиягә антипропаганда). Ярдәмче программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>авыл яшьләренең районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга әзер булуы;</p> <p>авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;</p> <p>авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;</p> <p>яшьләренең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү;</p> <p>дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү;</p> <p>авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.</p>
--	--

1. Проблеманы хәл итүгә юнәлдерелгән 2 Ярдәмче программаның үзенчәлеге

Авыл яшьләренең, социаль төркем кебек үк, үзләренең социаль хәле дә тулы мәгънәдә түгел. Ул халыкның барлык проблемалары белән хәзерге яшь буынның үсеш дәрәжәсен чагылдыра торган яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар ачыграк күренә. Авыл жирлегендә яшьләр даирәсендә ярлылык, тормыш дәрәжәсендә гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтияжларның үсмәве, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешенең үз-үзен тотышының әхлакый бәясендә түбәнәюе аеруча кискен чагыла. Ә моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, жәмгыятьнең торышы өчен җаваплылыкны киметү, аннан читләшү.

Соңгы 15 елда авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөнъясында активлығы бик нык үзгәрдә. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәжәгатендә кулланылмый диярлек.

Шул ук вакытта мәгълүмат кыры авыл социумында аерым өстәмә компенсатор, социаль функцияләр үти: психологик, культурологик, танып белү, белем бирү, күнел ачу-ял итү, идеологик (дөнъяви карашлылар). Авыл яшьләренең мәгълүмати активлығын үстерүдә төп бурыч ана мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтүдән гыйбарәт.

Әлбәттә, Интернет челтәре - авыл өчен иң перспективалы мәгълүмат-ресурс каналларының берсе. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлығы бу иң динамикалы үсүче коммуникатив киңлектә эзлекле рәвештә арта бара. Әмма әлегә Интернет челтәрәнән файдалануның интенсивлығы буенча авыл яшьләре шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Авыл яшьләре арасында проект эшчәнлеген үстерү һәм эшкуарлыкны үстерү бүген мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтмичә мөмкин түгел. Хәзер моны Интернет челтәре ярдәмендә, дистанцион укыту һәм вебинарлар программасын кулланып эшләргә мөмкин.

Проект эшчәнлеге инновацион, ижади эшчәнлек разрядына карый, чөнки ул чынбарлыкны үзгәртүне күздә тотып, унификацияләргә, үзләштерергә һәм камилләштерергә мөмкин булган тиешле технология базасында төзелә. Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шәхес барлыкка килүгә, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер төр күнекмәләренә ия булуына һәм граждан жәмгыяте тормышында тулы кыйммәтле катнашуга ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, әлеге технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң кулланылыш өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасы һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру-идарә итү һәм бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендә башка функцияләрне нәтижәләрәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк. Өченчедән, проект

технологияларе хезмэт базарында белгечнең конкурентлыкка сэлэтлелеген, социаль әһәмиятле проект эшли белүен һәм аны финанслауга заявка формалаштыруны тәэмин итә - бу гамәлдәге учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, алардан тыш та эш урыны булдыруның реаль мөмкинлеге.

Икътисадый кризис шартларында яшьләрне эшкә урнаштыру мәсьәләләре көннән-көн актуальләшә бара. Килеп туган вазгыятьне аңлап, яшьләр үз потенциалын тормышка ашыруның яңа ысулларын эзли башлай. Кече һәм урта бизнес районның урта сыйныфын - икътисадта һәм социаль өлкәдә инновацион үзгәртеп коруларның ышанычлы терәген формалаштырырга тиеш. Моның өчен башта авылда үз-үзенә эш белән тәэмин итү һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү максатында бизнес-планлаштыруның элементар күнекмәләренә өйрәтү таләп ителә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзәргә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

2. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, вакытлары һәм этаплары

2 Ярдәмче программаның максаты - Татарстан Республикасы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру авыл яшьләренә массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT--технологияләр куллану юлы белән махсус жайлаштырылган мәгълүмат житкерергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл яшьләренә социаль активлыгын күтәрү өчен шартлар тудыру авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльәнүче яшьләр оешмалары төзүне, авыл яшьләренә ижтимагый-сәяси активлыгын арттыруны, авыл яшьләрен социаль проектлауга өйрәтүне һәм яшьләрен авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне күздә тоту.

Авыл яшьләренә икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләрен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү, авыл жирендә яшьләр мәшгульлегенә ярдәм итү һәм яшьләрен авылны икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү.

Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-савыктыру чараларын оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту.

3. 2 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

Чараларны гамәлгә ашыру өчен 2 ярдәмче программасы Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары, шулай ук Саба муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar жәлеп ителә.

4. Ярдәмче программа (2 Ярдәмче программа) чаралары исемлеге

N т/б	Чаралар исеме	Үтәү вакыты	Башкаручылар
1	2	3	4

1. "Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү"			
1.1	Авыл яшьләренә белешмә консультация бирү практикасын тарату, мәгълүмати хезмәтләр күрсәтү, мәгълүмат продуктларын таратуны оештыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.2	Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе рәсми сайтларында Саба бүлеге битләрен яңарту	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.3	Интернет челтәре аша авыл яшьләренә электрон консультация үткөрүгә ярдәм итү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.4	Авыл яшьләренә «кайнар линия» телефоны буенча консультация бирүдә ярдәм итү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.5	Авыл жирлегендә дәүләт яшьләр сәясәте тематикасы буенча методик пособиеләр булдыруны тәэмин итү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.6	Район массакүләм мәгълүмат чараларында авыл жирлекләрен үстерү проблемаларын яктырту	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, «Татамедиа» ААЖ филиаллары: «Саба таңнары» газетасы редакциясе, «Саба дулкыннары» телерадиокомпаниясе, авыл жирлекләре
2. "Авыл яшьләренә социаль активлыгы"			
2.1. "Авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче яшьләр оешмалары" бүлеге			
2.1.1.	Саба муниципаль районында авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче иҗтимагый оешмаларга ярдәмнән билгеләнгән тәртиптә төрле төрләр күрсәтү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
2.2. "Авыл яшьләренә иҗтимагый-сәясәт активлыгы" бүлеге			
2.2.1	Район авыл яшьләре форумын оештыру һәм үткөрү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге,
2.2.2	Авыл яшьләрен иҗтимагый-сәясәт активлыкны үстерү буенча эш технологияләренә өйрәтүне оештыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, «Бердәм Россия» ТРО ВПП башкарма комитеты, авыл жирлекләре
2.3. "Социаль проектлау" бүлеге			
2.3.1	Авыл яшьләре арасында "Авылда социаль проектлау" конкурсын оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.3.2	Авыл яшьләрен социаль проектлау нигезләренә вебинарлар үткөрүне оештыруда һәм читтән торып өйрәтүдә ярдәм итү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.4. "Авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
2.4.1	Социаль программалар кертү: 1. "Авыл лидеры" командалы белем бирү буенча тренинглар үткөрү. 2. Район "КВН авыл лигасы" оештыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.4.3	"Авыл кичләре -Сельские вечера" яшьләр кичке лагерларын оештыру социаль программасын гамәлгә кертүне тәэмин итү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләре
3. "Авыл яшьләренә икътисади активлыгы"			
3.1. "Бизнес-планлаштыру нигезләре" бүлеге			
3.1.1.	Авыл жирлегендә эшчәнлек алып баручы (укыту семинарлары уздыручы) яшь эшкуарларны әзерләү программаларын кертү	2023-2030 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм

			спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.1.2	Авыл жирлегендә алдынгы фермер хужалыклары һәм кече предприятиеләр мисалында яшь эшқуарлар өчен хезмәтне саклау буенча семинарлар оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлөгә, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.2. "Авыл жирлегендә яшьләрнең мәшгульегә" бүлөгә			
3.2.1	Югары белем алырга теләүче авыл яшьләрә турында мәгълүмат базасын булдыру һәм читтән торып һәм көндөзгә уку йортларына максатчан жыю өчен исемлекләр формалаштыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлөгә, авыл жирлекләре
3.2 бүлеккә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
3.2.2	Вакансияләр һәм уку эш урыннары ярминкәләрен оештыру юлы белән гражданның эшкә урнаштыруда ярдәм итү буенча эшләр башкару	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлөгә, “Саба районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.2.3	16-29 яшьләрдәге авыл халкының һөнәри ориентлашуына юнәлдерелгән чаралар үткәрүне оештыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Башкарма комитетның Мәгариф бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлөгә, «Саба районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» ДБУ, «Саба аграр көллияте» урта һөнәри белем бирү дөүләт бюджет учреждениесе
3.3. "Авылны икътисады үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлөгә			
3.3.1	Авыл яшьләрә арасында "Авылда бизнес-планлаштыру" район конкурсын оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлөгә, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.3.2	Авыл хужалыгын модернизацияләү өлкәсендә инновацион проектларның район конкурс-күргәзмәсен оештыру һәм үткәрү	2023-2030 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлөгә, Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлөгә
3.3 бүлеккә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
3.3.3	Авыл жирлекләрендә авыл туризмын үстерү буенча проектлар конкурсын үткәрү	2023-2030 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлөгә, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.3.4	«Авыл туризмы» конкурсының иң яхшы проектларын гамәлгә ашыру (авыл тибындагы кунак йортлары төзү, авыл халкының тормышы, көнкүреш, традицияләре белән танышуға бәйле махсус программаларны гамәлгә ашыру)	2023-2030 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлөгә, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлөгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ

4. "Дини, физик һәм ижади үсеш"			
4.1. "Интеллектуаль-ижади чаралар" бүлеге			
4.1.1	Саба муниципаль районының яшьләр авыл ижат коллективлары арасында конкурс оештыру һәм үткәрү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.2	Авыл жирлегендә эшләрәче яшь белгечләр арасында һөнәри осталык конкурсын оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетның икътисад һәм территорияль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1 бүлегенә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
4.1.1	"Брейн-ринг" интеллектуаль уенын оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.2	Татар яшьләрә арасында КВН район конкурсын оештыру һәм үткәрү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.3	«Авыл яшьләрә» район ярышларын оештыру һәм үткәрү	2023-2030 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.4	«Серле каләм» район конкурсын оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1.5	Авыл яшьләрә арасында «Ел лидеры» район этабын оештыру һәм үткәрү	2023-2030 еллар.	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1.6	«Мөселман кызы», «Мөселман егете» район конкурсын оештыру һәм үткәрү	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.2. "Физкультура-сәламәтләндрү чаралары" бүлеге			
4.2.1	Авыл жирлекләренә ял-сәламәтләндрү майданчыкларын түбәндәге спорт төрләрә буенча үстерү өчен спорт жиһазлары һәм инвентарьлары сатып алуға ярдәм итү: мини-футбол, волейбол, өстәл теннисы, ишегалды хоккее, бадминтон, стритбол, чаңгы, пляж волейболы, бадминтон, футбол һ.б.	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.3. "Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру" бүлеге			
4.3.1	Тәмәке тартуға, алкоголизмға, наркоманиягә каршы профилактик акцияләр оештыру һәм уздыру	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.3.2	"Гомуми эш" гомумроссия алкоголь проектың гамәлгә ашыруда катнашу	2023-2030 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре

5. 2 Ярдәмче программаны максатчан икътисадый һәм социаль бәяләү

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның һәм Татарстан Республикасы бюджетының һәм Саба муниципаль районы бюджетының бүленгән акчаларыннан файдалануның һәм жирле бюджет акчаларын жәлеп итүнең нәтижәләгә түбәндәгеләр хисабына тәмин ителәчәк:

- бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау мөмкинлеген төшереп калдыру;
- бюджет акчаларыннан файдалануның ачыклығы;
- бюджет акчаларын адреслы бирү.

2 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- яшьләр ижтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләре өлешен арттырырга;
- жирле үзидарә органнарында авыл яшьләре вәкилләренә өлешен арттырырга;
- авылны социаль һәм икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга;
- югары һөнәри белем алган авыл яшьләре санын арттырырга;
- авыл яшьләре өчен интеллектуаль-ижади чаралар оештырырга;
- авыл яшьләре өчен физкультура-савыктыру чараларын оештырырга;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшен башлап жиберергә, аз чыгымлы һәм нәтижәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында, яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче 2 Ярдәмче программаны башкаручыларның конкрет белгечләре, торак, ташламалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия булып, команда эше, социаль проектлау, бизнес-планлаштыру, электораль активлыкны арттыру технологияләреннән файдаланып, 2 Ярдәмче программаның бурычларын үтәүгә ярдәм итәчәкләр, эшнең адреслы булуын, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашыруны тәмин итәчәкләр.

6. 2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе ижтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә жәлеп итү.

Авыл яшьләренә мәгълүмати-аңлату ярдәмен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдәм күрсәтү.

Яшьләрнең инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү.

- Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укутуда системалы ярдәм күрсәтү.

- Авылдагы социаль-икътисадый үзгәртеп коруларда яшьләрнең ролен күтәрү.

- Авыл яшьләренә интеллектуаль, әхлакый һәм ижади потенциалын арттыру.

- Авыл яшьләренә милли үзәңи, гражданлыгы һәм патриотлыгы үсеше.

Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (жинаятьчелек, алкогольизм һәм наркоманиягә антипропаганда). Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- авыл яшьләренә районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксынуы һәм аның әлегә процесста катнашырга эзер булуы;

- авыл жиригендә уңай демографик тенденцияләргә үстерү һәм ныгыту;

- авыл жиригендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

- яшьләрнең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү;

- дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү;

- авыл яшьләренә тормыш сыйфатын яхшырту.

«2023 - 2030 елларга Саба муниципаль
районында яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль программасына
3 номерлы кушымта

**«2023 - 2030 елларга Саба районы яшьләре»
3 нче ярдәмче программасы**

3 Ярдемче программа паспорты

3 Ярдемче программа исеме	«2023 - 2030 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» ярдемче программасы (алга таба - 3 Ярдемче программа)
3 Ярдемче программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Саба районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Яшьлек» Яшьләр үзәге МБУ
3 Ярдемче программаның максатлары	Яшьләрнең социаль үсешенә дәүләт идарәсе, республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү
3 Ярдемче программаның бурычлары	<p>аерым алганда, Татарстан Республикасы һәм Саба муниципаль районы яшьләр сәясәтенең норматив хокукый базасын камилләштерү; яшьләр үзешкәнлеген, яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү; балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләргә профилактикалау; яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү; яшьләрнең гаилә кыйммәтләрен булдыру; яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарны һәм оешмаларны, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләрен фәнни-методик һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү; яшьләрнең үз-үзен оештыруның төрле рәвешләрен стимуллаштыру; кичекмәстән ярдәмгә һәм яклауга мохтаж затларны ачыклау, ашыгыч беренче ярдәм күрсәтү, потенциал суицидентларның куркынычсызлыгын тәмин итү, стресс хәлен бетерү; психик халәттә, аралашуда һәм үсештә барлыкка килә торган проблемаларны үз вакытында профилактикалау һәм нәтижәле хәл итү максатында суицидентларның психологик-педагогик статусы үзгәртү; авыр тормыш ситуациясе чорында халыкның төрле яшь төркемнәренә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү системасын булдыру; төрле дәүләт органнарын һәм ижтимагый берләшмәләргә гражданнарның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауда катнашуга жәлеп итү; жәмгыятьтә булган социаль тәртип нормаларын кертү, балаларның шәфкатьле формалаштыру, гаиләдә һәм житештерү коллективларында кыйммәтле мөнәсәбәтләргә үстерү; яшь белгечләргә һөнәри осталыгына ярдәм күрсәтүне һәм камилләштерүне тәмин итә торган стимуллар системасын булдыру.</p>

	<p>Чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләр күздә тотыла: яшь белгечләрнең социаль статусын арттырырга перспектив яшь белгечләрнең башка тармакларга китүен булдырмый калырга.</p>
3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты	2023 - 2030 еллар.
3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2023-2030 елларда 3 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 63 206,048 мең сум каралган, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 25 338,816 мең сум; 2024 ел - 18 911,366 мең сум; 2025 ел - 18 955,866 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>2023-2030 елларда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 3 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре 325,600 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 325,600 мең сум; 2024 ел - 0,000 мең сум; 2025 ел - 0,000 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>2023-2030 елларда 3 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 62 880,448 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2023 ел - 25 013,216 мең сум; 2024 ел - 18 911,366 мең сум; 2025 ел - 18 955,866 мең сум; 2026 ел - 0,000 мең сум; 2027 ел - 0,000 мең сум; 2028 ел - 0,000 мең сум; 2029 ел - 0,000 мең сум; 2030 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
Озак сроклы максатчан 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре	<p>Яшьләрнең гражданлык һәм патриотик дөньяга карашын формалаштыру, аның социаль һәм ижади активлыгын арттыру;</p> <p>ирекле (волонтерлык) эшчәнлеккә жәлеп ителгән яшьләр өлешен 14-35 яшьлек гражданның гомуми санында 12 %ка кадәр арттыру;</p> <p>яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырылган талантлы яшьләргә ярдәм проектларында һәм программаларында катнашкан яшьләр санын гомуми яшьләр санында 15 %ка кадәр арттыру;</p>

	<p>алкоголизм, наркомания, токсикоманиядән жәфа чигүче һәм наркодиспансерларда исәптә торучы 14-35 яшьлек затлар өлешен киметү; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр санын арттыру;</p> <p>7-18 яшьлек гражданның гомуми санында жәйге һәм ел әйләнәсендә сәламәтләндрү ялының төрле формалары белән колачланган балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен 36 %ка кадәр арттыру;</p> <p>гаиләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм учреждениеләре эшчәнлеген, шул исәптән яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче “Ышаныч телефоны” хезмәте эшчәнлеген көчәйтү.</p>
--	---

1. 3 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Яшьләр - ул яшь характеристикасы, социаль хәл үзенчәлекләре һәм алар белән бәйлә социаль – психологик үзенчәлекләр жыелмасы нигезендә ачыклана торган социаль – демографик төркем. Яшьләрнең яшь чикләре 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге интервалда.

Нәкъ менә яшьләр яшенә кешенең тормыш циклында төп социаль һәм демографик вакыйгалар туры килә, бу вакытка гомуми һәм һөнәри белем алу, хезмәт эшчәнлеген башлау, никахлашу һәм балалар туу да керә. Чагыштырмача кыска вакыт эчендә яшь кеше үзенә социаль-демографик статусы алмашынуын берничә тапкыр кичерә: хезмәт, гражданлык, сәяси һәм гаилә хокукында чикләүләре булган яшүсмердән балигъ булып Россия Федерациясенә тулы хокуклы гражданы барлыкка килгәнчегә кадәр.

Өлеге этапта яшьләрнең социаль проблемаларына игътибарны көчәйтү, урта сроклы һәм озак сроклы перспективага яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, ысулларын билгеләү таләп ителә. Саба районы яшьләренә рухи, әхлакый һәм культурологик планда үсеш перспективалары булсын өчен, яшьләр сәясәте органнары куллана торган методларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, моны исә шушы 3 Ярдемче программа күздә тотта.

Хәзерге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, Татарстан Республикасы муниципаль Саба районы үсеш перспективалары өчен аның ролен һәм әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр арасында процесслар белән идарә итүгә юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнергә тиеш.

3 Ярдемче программаны гамәлгә ашыру, Саба муниципаль районы һәм граждан жәмгыяте социаль-икътисадый үсешенә стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеш, граждан позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлеге һәм икътисадый мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлегенә балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында граждан жәмгыяте демократик нигездә үстерү, яшь гражданның Россия Федерациясе составында социаль-икътисадый үсеш процессында актив катнашуын тәмин итү буенча төрле башкарма хакимият органнарының һәм оешмаларның төп максатларын, бурычларын, принципларын һәм эшчәнлек юнәлешләрен билгели.

2. 3 Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, вакытлары һәм этаплары

Өлеге ярдемче программаның максаты - яшьләрнең социаль үсешенә дөүләт идарәсе, республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү.

- Өлеге максатка ирешү өчен түбэндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:
- аерым алганда, Татарстан Республикасы һәм Саба муниципаль районы яшьләр сәясәтенең норматив хокукый базасын камилләштерү;
 - яшьләр үзөшкәнлыгын, яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү;
 - балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрне профилактикалау;
 - яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
 - яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү;
 - яшьләрдә гаилә кыйммәтләре булдыру;
 - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмаларның, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләренең фәнни-методик һәм мәгълүмати тәмин ителешен камилләштерү;
 - яшьләрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру;
 - кичекмәстән ярдәмгә һәм яклауга мохтаж затларны ачыклау, ашыгыч беренче ярдәм күрсәтү, потенциал суицидентларның куркынычсызлыгын тәмин итү, стресс халәтен бетерү;
 - психик халәттә, аралашуда һәм үсештә барлыкка килә торган проблемаларны үз вакытында профилактикалау һәм нәтижәле хәл итү максатында суицидентларның психологик-педагогик статусы үзенчәлекләрен өйрәнү;
 - авыр тормыш ситуациясе чорында халыкның төрле яшь төркемнәренә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү системасын булдыру;
 - төрле дәүләт органнарын һәм ижтимагый берләшмәләрне гражданның законлы хокукларын һәм мәнфәгатләрен яклауда катнашуга жәлеп итү;
 - жәмгыятьтә булган социаль нормаларны тәрбияләү, балаларның шәфкатьлелеген формалаштыру, гаиләдә һәм житештерү коллективларында кыйммәтле мөнәсәбәтләрне үстерү;
 - яшь белгечләргә ярдәм күрсәтүне һәм һөнәри осталыкны камилләштерүне тәмин итә торган стимуллар системасын формалаштыру
- Яшь белгечләрнең һөнәри осталыгын гамәлгә ашыру
- Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарга һәм оешмаларга яшьләрнең социаль активлыгын, компетентлыгын һәм профессионализмын күтәрү өчен акча кертүне максатчан гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирчәк, шуның нәтижәсендә Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә аның кертме артчак.

3.3 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү

2023-2030 елларда 3 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 63 206,048 мең сум каралган, шул исәптән:

- 2023 ел - 25 338,816 мең сум;
- 2024 ел - 18 911,366 мең сум;
- 2025 ел - 18 955,866 мең сум;
- 2026 ел - 0,000 мең сум;
- 2027 ел - 0,000 мең сум;
- 2028 ел - 0,000 мең сум;
- 2029 ел - 0,000 мең сум;
- 2030 ел - 0,000 мең сум.

2023-2030 елларда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 3 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре 325,600 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

- 2023 ел - 325,600 мең сум;
- 2024 ел - 0,000 мең сум;
- 2025 ел - 0,000 мең сум;
- 2026 ел - 0,000 мең сум;
- 2027 ел - 0,000 мең сум;
- 2028 ел - 0,000 мең сум;

2029 ел - 0,000 мең сум;

2030 ел - 0,000 мең сум.

2023-2030 елларда 3 ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Саба муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 62 880,448 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2023 ел - 25 013,216 мең сум;

2024 ел - 18 911,366 мең сум;

2025 ел - 18 955,866 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум;

2027 ел - 0,000 мең сум;

2028 ел - 0,000 мең сум;

2029 ел - 0,000 мең сум;

2030 ел - 0,000 мең сум.

3 Ярдемче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4.3 Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижәләре

3 Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижәсе -Россиянең яшь буынының кирәкле компетенцияләренә ия булган һәм икътисадый, социаль, мәдәни өлкәләрдә конкурентлыкка сәләтле булган яшьләр.

Яшь буында Ватанга мэхәббәт тәрбияләү, үзенең гражданлык бурычын һәм конституцион бурычларын җаваплы аңлау.

Яшьләрнең эшқуарлык сәләте тулырак гамәлгә ашырылачак, талантлы яшьләргә активрак ярдем күрсәтеләчәк, бу аның фән һәм сәнгатьтә булуын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Халыкның күбесен ирекеләр хәрәкәтенә җәлеп итү.

Яшьләрнең мәдәни һәм рухи тормышын күтәрү.

Бала һәм яшүсмер шәхесенең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Толерантлыкны арттыру, җәмгыятьтә идеологик каршылыктар дәрәжәсен киметү.

Халыкларның бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту.

Яшьләрдә кирәкле компетенцияләргә үстерү:

- «креатив фикерләү», инновацияләргә генерацияләү сәләте;
- идеяләргә коммерцияләштерү, эшқуарлык күнекмәләргә булдыру;
- гражданлык катнашуы, аңлы һәм җаваплы социаль тәртип;
- тормыш навигациясе, һөнәри траекторияләргә төзү;
- "проект фикерләве", проектлар белән идарә итә белү.

5. Ярдемче программа (3 Ярдемче программа) чаралары исемлегә

№ т/б	Чаралар исеме	Үткәру вакытлары	Җаваплы башқаручылар
1	Балаларны һәм яшьләргә әхлакый тәрбияләү буенча семинарлар, лекцияләр оештыру һәм уздыру	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләргә һәм спорт бүлегә, "Яшьлек" ЯҮ МБУ
2	Республика слетларында волонтерлар һәм ирекеләр хәрәкәтендә катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләргә һәм спорт бүлегә, "Яшьлек" ЯҮ МБУ
3	Укучылар һәм эшләрчә яшьләр арасында район, зона һәм республика ярышлары үткәру һәм аларда катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләргә һәм спорт бүлегә. Татарстан Республикасы Хәрби комиссариаты бүлегә, «Яшьлек» ЯҮ МБУ

4	Жиңү көнен бэйрэм итүгә багышланган чаралар үткәрү	ел саен май ае	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ
5	Мәктәп басмалары, балалар рәсемнәре, иншалар конкурслары үткәрү һәм башкалар	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ
6	Саба муниципаль районы халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен популярлаштыру буенча төрле акцияләр, чаралар үткәрү	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” ЯҮ МБУ